

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	-----	6 korona	—	fillér.
Félévre	-----	3	—	—
Negyedévre	-----	1	—	50
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	-----	4 korona		
Egyes szám ára	-----	14 fillér.		

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Egy korszerű indítvány.

Idestova kétezer év előtt Tiberius, a hatalmas római császár mély bánatba merült gondolkodott rengeteg országának szomorú sorsa felett. Két nagy társadalmi betegség sorvasztá népeit. Egyik oldalon a hihetetlenül és minden rétegben elterjedt élvezetvágy, fényűzés és istentelenség — a másik oldalon a milliók nyomora, mely sürgetőleg orvoslásért kiáltott.

Kihez forduljon a hatalmas császár nagy tehetetlenségében? hogy visszaállítsa a régi egyszerűséget és istenfélelmet, a mely a régi birodalom világhódító erejének forrását képezte?

A törvényekhez? Oh hiszen nagyszerű törvényeket hozott már elődje Augustus is, anélkül, hogy egyetlen bajt is meg orvosolhatott volna.

A bölesekhez? Azokban nem volt irgalom és részvét a „megvetett szegények” iránt. Plátó, a híres nagy államférfi sem talált ellenök más orvosszert, minthogy „száműzsesse” senek a városokról, a forumról és a tartományokból, úgy hogy egyetlen ily „állat” se találtassék az egész államban.” (De legibus lib. 11.)

Tiberius, a világ ura, a kit a hízlegők istenítettek, kétségbeesett s legnagyobb kegyetlenségben és tobzódásba fulasztá caprii magányában bánatát.

Ugyanakkor a rómaiaktól legigazott és megvett országnak egy félreeső zugában egy kis gyermek születik, egy galicziai ácsnak műhelyében munkaközött fölnevelkedik, aztán kilép az életbe, körül jár *jót cselekedvén* (pertransit benefaciendo) maga köré gyűjti a szegényeket, testi lelki nyomorékokat, meggyógyítja minden sebeiket és megtanítja őket a nyolez boldogságra.

Amire Tiberius, a világ hatalmas ura, a senatus és az állambölesek képtelenek voltak, — azt megtette Jézus, ki ma is ott él a történelemben s legnagyobb diadalának ünnepe csak a múlt napokban ülte az egész világ.

A ki az emberiség mai állapota felett behatóbban gondolkodik, nem kerülheti ki figyelmét az a nagy hasonlatosság, mely Tiberius kora és a mi korunk közt egyben-másban megfelelőleg mutatkozik.

Egyrészt a földi vagyonnak egy kevés számu Lucullusok kezében

összehalmozódása, — a másik részen a nagy tömegek ijesztő nyomora, a mely sürgős orvoslásért kiált, sőt az elkeseredés fenyegető morájával követelődzik.

És mit tesznek az új kor tehetetlen Tiberiusai?

Törvényeket törvényekre gyártanak, anélkül hogy egy bajt is gyökeresen meg orvosolni tudnának. Oly törvényeket, a melyek csak papíron maradnak, a melyeket a hatalmasok, a családok, a más nyomorát, tudatlanságát kiaknázó élősdiek ezer uton-módon kijátszanak.

A bölesekhez fordulnak tanácsért?

Legnagyobb Plátójuk, az angol spencer Herbert sem tud egyebet Platonál s csak azt tanácsolja: „A szegényeket, a gyöngéket, a nyomorékokat az államban nem kell támogatni, sőt épen az állam érdeke követeli, hogy azokat megszűni hagyja és csak, a mi erős és fejlődésre képes, mozdítsa elő minden eszközzel.

És az aggódo államférfiak, ezek az újkori Tiberiusok, a kiket a hízlegők az „állam mindenhatóság” elvével csak úgy istenitenek, mint Tiberiust, mit tesznek tehetetlenségükben? Kegyetlenkednek, erőszakoskodnak s az önzés szigetére vonulva temetik el a gondot, csak úgy, mint Tiberius.

Ez alatt pedig a kath. egyház a maga papjaival, irgalmas nővéreivel és hűveivel körül jár jót cselekedvén (pertransit benefaciendo) maga köré gyűjti a szegényeket és meg orvosolja sebeiket, s hirdeti nekik a nyolez boldogságot.

A történelem megismétli magát. Mert az ember ember maradt a megváltás után is a maga rossz hajlamaival, szenvedélyeivel. A siralom völgye nem szűnt meg a siralom völgyének lenni. Csak az nagykülönbség mégis, hogy míg akkor fedetlen volt minden seb és nyomor, — ma minden sebre és nyomorra meg van a csalahatalatlan gyógyszer, csak élni kell vele. Ez pedig az emberi szabadság dolga, a melylyel szemben tehetetlen maga az Isten is, a ki önmaga alkotván szabadnak az embert önmagának mondana ellen, ha ezt a szabadságot lerontaná.

Miért utaltunk e világtörténeli párhuzamra?

Azért, hogy kiemeljük a kath. egyháznak nagy hivatását s ezzel járó jogokat és köteleességeket korunk anyagi bajaival szemben is.

Hivatása szembetünő és az összes többi földi eszközök tehetetlensége mellett naponkint mindig általánosabb elismerést nyer.

A letűnt közel századok nagy mozgató eszméi: a forradalomnak az egyháztól elsajátított, de rosszul alkalmazott jeligéi: az egyenlőség testvériség, szabadság, a mely szent szavakat a liberalismus csak ezégerül használ, teljesen csődöt mondtak — sőt azon mértékben növelte a bajokat, a mily mértékben távolodott el ama szent eszmék ősforrásától, a kath. egyháztól.

Helyet kell tehát engedni ismét az emberi élet s társadalom rendezésében az egyháznak, az elrablott, megnyirbált, de elvülhetetlen jogok elismerésével.

Az állam tehát csak saját alapját ássa alá, ha a családban társadalomban, intézményekben megbénítja az egyháznak mindent regeneráló hatását, ha a nép és egyház közé korlátokat állít, hogy egymás keblére ne borulhassanak; ha tehetetlenségével kizárólag maga akar uralkodni mindazon tereken, a hol legfeljebb csak, az egyházat támogató szerepe lehet kötelessége. Hiába iparkodik az állam törvényei által szervezett jótékonyssággal helyébe lépni az egyháznak; az önfeláldozó felebaráti szeretet, a mely csak a ker. vallásból táplálkozik semmi emberi erővel sem lesz képes pótolni.

A jelen kor anyagi nyomorának enyhítése alapjában erkölcsi természetű feladat, a melyet az állam csak az egyházzal oldhat meg. Minden jel arra mutat, hogy az új század legelső mozgató eszméit, a melyek talán a kivénült rendszereket gyökeresen meg fogják változtatni, a gazdasági és anyagi kérdések fogják meghatározni, a melyekkel előre számolni, a tevékenységet előre azok szerint irányítani az egyháznak is világmegváltó hivatása kívánja, a mi a papságra ha nem is új köteleességeket de a régi eszközöknek fokozottabb s a viszonyokhoz alkalmazott kifejtését rója.

Ezért szentel az egyház böles feje is kiváló gondot a socialis kérdéseknek. Ezért dicséri és ajánlja minden téren a ker. szövekezeteket s óhajtja, hogy számuk s befolyásuk növekedjék. Ezért dicséri a ker. socialistákat, a kik a szegények védelmén, családi és egyéni jólétük

emelésén fáradoznak. Ezért tüntette ki éppen a napokban oly kiváló módon, a kezén levő gyűrű ajándékozásával Baudin francia püspököt, a ki socialis téren oly áldásos tevékenységet fejtett ki. A németországi katholicizmusnak mondhatni döntő politikai befolyását is az egyházi férfiak a gazdaság és népjólét felkarolásával és a népnek ily szövetségekben egyesítése által vívták ki.

E téren fog teremni a legtöbb babér hazánkban is a kath. papság tevékenységének.

És a papság, midőn ezt teszi, nem csak az ujkort mozgó eszmékhez alkalmazkodik a lelkek és az egyház javára, hanem isteni mintaképének nyomdokait követi, a ki az ige hirdetése mellett betegeket gyógyított, szánván a sereget szegényeket táplált, s mindenütt jótéve járt körül.

Pertransiit beneficiendo.

Hogy hazai viszonyaink között mik e téren a legszükségesebb teendők és módok, azt a sajtó kiváló feladata megbeszélni. És készen is állnak rá. Azonban e nagy feladat minél sikeresebb megoldása csak úgy lehet sikeres, ha mindenki hozzá járul helyi tapasztalataival és bölcs tanácsaival. A lelkeskedő papság hivatta erre első sorban, mert ott él a nép között, ismeri ennek bajait s legalkalmasabb a gyógyszerek megállapítására is.

Jelen cikkünk ezélja e fontos kérdésre terelni a figyelmet, irányítani a munkásságot s nagy örömeinkre szolgálja, ha buzgó papságunk körében nem egy viszhangot keltene.

Tegyük komoly tanulmányozás tárgyává a nép elszegényedésének okait plebániánként. Közöljük erre vonatkozó tapasztalatainkat, a megfelelő gyógyszereket lapunkban mások okulására is s lépünk mi példaadólag a tettek mezejére is.

Egy ily hírlapi alapos és sok oldalú eszmecsere, az ebből kipattanó praktikus indítványoknak kiszámíthatatlan haszna és jó következménye lehet és könnyen vezethetne egy oly egységes eljárásra és esetleg intézményekre, a melyek amellet, hogy a nép elszegényedésének gátot vethetnek s jólétét emelhetik, — a jótékonyság újabb közeledtével foghatják kapcsolni a gondos anyjukhoz, a kath. egyházhoz.

A Széchenyi Társulat köréből.

A Szatmár-megyei Széchenyi Társulat igazgatóságának elnöksége: Szuhányi Ödön igazgató Majos Károly aligazgató, s Nagy Károly jegyző — Kovács Béla kir. tanácsos tanfelügyelő véleményének kikérése mellett e hó 17-én tartott ülésén — a társulati költségvetés alapján megállapította a nyári gyermekmenhelyek létszámát, elhelyezését, költségeit és a menhelyvezető nőket, akik állásaikat május hó elsején kötelesek elfoglalni, állomás-helyeikre kirendelte. A társulat 1899-ben 76 menhelyet tartott fenn, ez

évben a régiek közül látogatottság hiánya miatt a törökfalusit megszüntetve, még nyolcz községben és így összesen 83 községben fog menhelyet fentartani. Az ez évi fentartási költség kerek összegben 32000 korona, amelyből 18 ezeret a községek és 14 ezeret a társulat visel; 67 községben maradnak a mult évi óvónők, 18 községben részint személyi esere történik, részint öt, ez uttal kinevezett menhelyvezető nő lesz beosztva és pedig:

I. *Változatlanul maradnak régi helyeiken:*
 Angyalos Bodi Irma, — Alsó Fernezely Gébel Ilona, — Alsó Homoród Szücs Anna, — Avas-Felsőfalu Pálkás Mária, — Atya Ruszka Borbála, — Bot-Palád Moldován Lászlóné, — Csenger Bohutinszky Irma, — Csegöld Sepsy Ferenczné, — Cseke Roményi Erzsébet, — Csenger-Bagos Gulden Erzsébet, — Csengerujfalu Tar Róza, — Dobra Brezsák Jánosné, — Ér Endréd özv. Kántor Károlyné, — Fábjánháza Molnár Teréz, — Genes Mangu Irma, — Géres Bóné Istvánné, — Gyöngy Tivadar Emma, — Hagymás-Lápos Fazekas Agnes, — Hirip Eszenyi Erzsébet, — Hodász Szabó Erzsébet, — Homok Bugyi Andrásné, — Hosszúfalu Kerekes Mária, — Iriny Kelemen Teréz, — Jánk Beniczky Zsigmondné, — Jármí: Antal Ilona, — Józsefháza: Heinrich Julianna — Kis-Ar Cséke Jolán, — Kocsord Mező Amália, — Kölese Koós Berta, — Kömörö Maklári Zsófi, — Kraszna Szent Miklós özv. Kató Károlyné, — Madarász Pap Árpádné, — Mikola Csernus Viktoria, — Nagy-Ar Hajdu Gizella, — Nagy-Dobos Mihályné Pap Irén, — Nagy-Ecsed Pápay Róza, — Nagy-Gécz Szilágyi Zsuzsanna, — Nagy-Nyires Benyák Mária, — Nántú Iván Kálmánné, — Nyir-Megyes Henyei Gyuláné, — Ocsva Katona Katalin, — Ocsva Apáti Kovács Amália, — Ó Pályi Ferenczy Erzsébet, — Óvári Péresi Klára, — Panyola Sallai Ilona, — Papos Füstal Jolán, — Parasznya Léhman Julia, — Patóháza Marosánné Bodor Margit, — Pátyod Váraljai Izabella, — Remetemező Czinczés Mártonné, — Réztelek Babucz Vilma, — Rozsály Szerdahelyi Julia, — Pályi Bereczky Róza, — Sárköz Brunner Teréz, Sárköz Ujlak Marosán Beatrix, — Sáros Nagy Berkesz: Morvay Veron, — Sonkád Dobrosi Róza, — Szamos-Szeg Zetye Julia, — Töketeres Ditrich Ilona, — Tunyog özv. Szintay Istvánné, — Udvari Kádas Ida, — Vámfalu Stréber Ilona, — Vetős Atyim Mihályné, — Vezend Szekeresi Pirokska, — Vitka Jászai Zsuzsa;

II. *Áthelyezettek és illetve újonnan kinevezettek a mult évben is fennállott menhelyekhez:* Barlafalu Tolvaj Julia, — Dengeleg Száva Regina, — Ér-Körtvélyes Szilávik Róza, — Góbe Katona Emma, — Györtelek Komoróczy Katalin (új — ideiglenesen), — Istvándi Ferenczy Karolina, — Misztótfalu Keresztes Erzsé, — Nagy-Szokond Ingót Jánosné, — Porcalma Kölesy Matild (új), — Sándorfalu Bene Kálmánné;

III. *Áthelyezettek illetve újonnan kinevezettek a folyó évben felállított új menhelyekhez:* Batiz Makay Éva (új), — Keér Bányai Ziza, — Lázári Zolnay Elekne, — Nagy-Peleske Varga Vilma, — Nyir-Vasvári Nagy Ida, — Penészlek Bartha Emma, Raszoge Marky Ida, — és Szinfalu Gébel Róza;

IV. *Régi kinevezésük és szolgálatok alapján maradnak a társulat segélyére már nem szorult községekben:* Apa Szoboszlai Szeréna, — Börvely Molnár Gizella, — Csoma-köz Stampf Vilma, — és Kaplony Kruppa Teréz.

Az igazgatóság megbeszélte azt is, hogy ez évben a társaság a vidéken egy saját pénztára javára rendezendő táncmulatsággal egybekötött diszgyűlést is fog tartani a vidéken és pedig amennyiben erre nézve az ottani irányadó egyének támogatása felől biztatást nyer, a nyáron kirándulás tekintetben legalkalmasabb Nagy-Bánya városban.

Az igazgatóság rövid időn összeállítja azon küldöttség névsorát, mely a közgyűlés által megszavazott emléktárgyat dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök urnak legközelebb Nagy-Váradon át fogja nyújtani.

Telepítés.

(Folytatás és vége.)

Meg is mondhatjuk, hogy e pénz honnan kapható. Tudvalevőleg az 1898. XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet (Budapest IV. Kaplony-u. 9.), mint a mult hóban tartott telepítési ánkéten a földmívelési miniszter elismeréssel emelte ki, ily telepítésekkel hivatászerűen foglalkozik. Elnökünknek az országos központi szövetkezet igazgatóival folytatott megbeszélései szerint, a mult azt különben az Országos Központi Hitelszövetkezet elnökünknek az 1900. február hó 7-én 1840 sz. a. kelt levelében meg is írta, e telepítéshez szükséges pénz beszerzése iránt a várossal közvetlenül tárgyalni kész.

De kijelentette az Országos központi Hitelszövetkezet elnöke azt is, hogy hajlandó tárgyalni oly alapon is, hogy a szükséges összeget ne a város vegye föl, ne-hogy a város terhei bár csak papíron, ezzel is szaporodjanak, hanem vegye föl a telepe-sekből alakítandó gazdasági szövetkezet, mindenesetre a város kezessége mellett.

Igy a városra csak akkor származhat-nék veszély:

1). ha a telepesek az évi 400 koronát födőzni halasztások után sem bírnak;

2). ha a telepesek szövetkezete összes üzletreszjegyzéseit s addig szerzett összes vagy-onát elvesztette;

3). ha a telepesek a fizetésektelenség bekövetkeztéig semmit sem szereztek;

4). ha a telepeseknek a településkor kimutatott összes ingó és ingatlan vagy-onuk annyira megfogyott, hogy a fizetésektelenség bekövetkeztékor még törleszthetetlen hitelmaradvány födőzésére sem elegendő;

5). ha a kész és részben törlesztett terhű tanyákban a régiek helyébe új tanyások a régi terhek maradványaira sem akadnának;

6). ha addigra a fölvállalt terhek convertálására s a terheknek ez uon esökken-tésére s ekként a telepesek megtartására alkalom nem nyílnék;

7). ha az élet- és balesetbiztosítás egy-átalán nem volna érvényesíthető.

Emberi számítás szerint ez esetek valamennyijének együttes bekövetkezése tel-jességgel kizártnak tekinthető.

A város tehát ugyszólván semmi ter-het nem vállal akkor, ha a telepesek egye-tlenleges szövetkeztéért a kezességet elváll-alná; pusztán csak is erkölcsi sulya felelő-séget vesz magára, a melynél olcsóbb, ked-vezőbb, kevésbé kockázatos és kevesebb teherrel járó módja e telepítésnek tudunkal föl nem merült; miért is bizva bizunk ab-ban, hogy a város ezt a kínálkozó alkal-mat meg fogja ragadni, s a mikor most ugy szólván ingyen teheti; ezt a város iparára, kereskedelmére egész lakosságára oly nagy fontosságu dolgot melőbb dűlőre fogja juttatni.

Mi a magunk részéről alapszabályszerű közreműködésünket úgy mint eddig, ezentul is rendelkezésére bocsátjuk s ha szabad javas-latot tennünk, úgy ez ügy előkészítésén meg tárgyalását egy vegyes bizottsághoz javasol-nók utasítani, a mely vegyes bizottságban a város szervezet-szerű kiküldöttein kívül tán a földmívelésügyi m. kir. ministerium szakkö-zegi, eset eg szövetkeztünknek 1-2 képviselője s a pénzü följárló Országos Központi-Hitelszövetkezet kiküldöttje vehetne részt.

Hogy a összes érdekelt hatóságok és intézetek képviselőiből alakult ilyen vegyes bizottság minden burokratikus alakiság mel-lőzésével a kölcsönös megértés és megbe-szélés útján mily gyorsan érhet el eredmé-nyeket, mutatják pl. a fővárosban a földal-ti vasutat létesítő, vagy a közuti vasut átalakítását vezető stb. vegyes bizottságok köztudomásu sikerei.

Az előadottak alapján bizunk is a ne-mes város kedvező határozatában, melyről mielőbbi szives értesítést kérve, maradtunk Szatmárt, 1900. február havában.

Kiváló tisztelettel

Szatmár-Némethi-I Ipari Hitelszövetkezet

mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja

Róza s. k. Bakó s. k.

elnök. elnökhelyettes.

Hírek.

Május hava. Hála Istennek: itt van (legalább is közel van) megint a szép május hava, az évek legszebb szaka! Hála Istennek! így szól sok száz meg száz beteg; itt van az enyhébb s jobb idő. — Az enyhébb, melegebb időtől sokan enyhülést s jobb egészséget várnak. De jótékonyan hat a kellemes május az ép, egészséges emberre is. Hegy és völgy mindenfelé megint zöld mezbe öltözött; a rétek s kertek mintegy ünnepi díszben állanak s édes reményekkel töltik el a gazdálkodók szívét; enyhe, kellemes levegő új erőt s jó kedvet önt az emberbe, az éneklő madarak versenyeznek a jó Istent dicsérni, az embert pedig felvidorítani. Hála Istennek: itt van megint a szép május hava! — így szól vagy szólhatna sok szegény beteg kedély, sok lelki beteg is. Itt van a sok májusi ájtatosság, mely már sok halandónak meghozta a testnél ezerszer fontosabb lelki egészséget, sok bűnösnek meghozta a lelki megtisztulás kegyelmét, sok lelki fogolynak az átkos bil neseiből való kiszabadulást. Oh bácsák volna minden fűszálnak, minden fakadó falevélnak nyelve! hadd hirdetné a föld gyermekeinek: A ki szüz Máriát megtalálja, megtalálja az életet s üdvöt merit az Urtól (Példabeszéd. 8, 35.) és: nem veszhet el örökre, ki kellőképen s állhatatosan tiszteli Szüz Máriát. Szép üdvös májusi áhitat fog a mi városunkban is április 30-ikától május 31-ikéig mindennap tartatni esti 6 órakor az irgalmas-nővérek templomában. Adja Isten, hogy minél többeknek válják örök javukra.

Buzaszentelést tartott ma a kath. egyház, hogy Isten áldását kérje a teményekre. A székesegyházban a szertartást *Keszler Ferencz* dr. pápai praelátus, nagyprépost kanonok végezte, melyen jelen voltak az összes kath. intézetek növendékei tanáraik és tanárnőikkel és nagyszámu közönség. A szokásos körmenet a rendkívül kedvezőtlen idő miatt nem volt megtartható.

Személyi hírek. *Hugonnai Béla* gróf, vármegyénk főispánja tegnap este Budapestről, hol az ünnepeket töltötte, visszaérkezett székhelyére. — *Hehelein Károly* prépost kanonok a mult hét folyamán pár napig városunkban időzött. Beiktatása az okmányok leérkezése után fog megtörténni.

Nemes jótékonyág. A husvéti ünnepek alkalmával *Hámon József* prépost kanonok és zárdasuperior ur ő nagysága a helybeli apáczaárda templomának 7000 (hétezer) koronát vált kegyes ajándékozni. Isten fizesse meg.

Hymen. *Szabó István* szinyérváraljai kir. aljárásbíró tegnap esküdött örök hűséget *Aradon Dorka* Anna urnőnek. — *Beznák Aladár*, az Első magyar ált. biztosító "társaság" titkár-helyettese jegyet váltott *Toperczer Kálmán* kir. törvszéki bíró leányával *Ilona* kisasszonnyal. — *Fürt Imre* kir. tszéki aljegyző jegyet váltott Pápán özv. gyulai *Gaál Ferenczné* leányával, *Hedvig* kisasszonnyal. — *Szabó József*, kir. törvszéki aljegyző eljegyezte *Zsákán József* helybeli polgár leányát, *Ilona* kisasszonnyal. — *Vasvári Antal* tszéki irnok jegyet váltott özv. *Bohutincek Józsefné* leányával, *Irma* kisasszonnyal.

Kinevezés. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke *Poszvék Zoltán* végzett joghallgatót a helybeli kir. törvényszékhez díjas joggyakornokká nevezte ki.

Tudori szigorlat. *Bakkay Kálmán*, egyházmegyénk növendéke folyó hó 7-én di eséréttel tette le a budapesti tudomány egyetem hittudományi karán második szigorlatát, az alapvető és ágazatos hittanból.

Gyászhir. Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak, ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is bánatos szívvel tudatják özv. *Kertészffy Jánosné* szül. *Szendrei Teréziának* élete 85-ik, özvegyiségének 46-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai a róm. kath. egyház szertartása szerint f. hó 22-én d. u. 4 órakor fognak *Verbőcei-utca* 7. sz. háztól a hidontuli sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat a megboldogult lelkiüdvéért a róm. kath. székesegyházban f. hó 23-án reggel 7 órakor fog az *Egek Urának* bemutatatni. Szatmárt, 1900. évi április hó 21-én. *Kertészffy Gábor* és felesége, *Ligethy György* mint veje, *Kertészffy János*, *Ligethy Sándor*, *Ligethy Jenő*, mint unokái és a rokonság. Béke lengjen porai felett. — *Zachariás Adolf* dr. köz és váltó ügyvéd tegnapelőtt délután 6 órakor életének 52-ik évében influenzában elhunyt. — Özv. *Papp Zsigmondné* a nőegyleti árvaház vezetője e hó 20-án, életének 56-ik évében szívzselhűdésben hirtelen elhunyt. Este még semmi baja sem volt, reggel halva kapták ágyában.

Restauráció Szigeten. Holnap töltik be a vármegye rendes közgyűlésén az alispáni, az árvaszéki elnöki és az előléptetés folytán megüresedő tisztviselői állásokat. A már előzetesen megtartott értekezlet alispánnak *Szabó Sándor* jelenlegi főjegyzőt, árvaszéki elnöknek *Pogány Ödön* főszolgabíró, főjegyzőnek *Bálya János* árvaszéki ülnököt, főszolgabírónak *Ökörmezőre Tegze Géza* drt., técsői főszolgabírónak *Pogány Zsigmondot*, tiszavölgyi főszolgabírónak áthelyezés folytán *Szabó Józsefet* jelölte ki. A választások valószínűleg egyhangulag fognak végbemenni.

Új bányorvos. *Fodor Ferencz* dr. városunkban előnyösen ismert gyakorló orvos *Salgó-Tarjánba* bányorvosnak választott meg.

Április 11-ke, a márciusi törvények szentesítésének évfordulója az idén nagyhétre esvén, a mult vasárnap tartatott meg e nap emlékeztetőre a székesegyházban az ünnepélyes nagy mise, melyet dr. *Binder András* tb. kanonok végzett. Ugy a főgymnásium, mint a tanító és tanítónőképző intézetek, a rk. polgári leányiskola és az elemi iskolák ünnepélyeket rendeztek e nap emlékének.

Áttérés. *Bánhegyi Kulin Adél* kisaszony a szerednyei róm. kath. templomban a szükséges oktatás után az ev. ref. vallásról a rk. vallásra tért át, s az esküt *Muneskó Pál* sz. sz. ülnök, plebános kezébe tette le ünnepélyesen.

Elüljárók választása. Nagy-Szöllősen városbírává egyhangulag *Ladányi Károly* kereskedőt, pénztárossá *Varga Lajos* vendégöltöst és albiróvá *Vass János* eddigi albirót választották meg.

Új könyvelő. A helybeli termény- és Hitelbank közelebb tartott ülésében a bank kötelekéből kilépett *Blum László* főkönyvelő helyére *Kóródi Mihályt*, a könyvelői állásra pedig *Horváth Lászlót*, a nagy-károlyi Közp. Takarékpénztár könyvelőjét, választotta meg.

Keresztszentelés. A szatmári mindkét görög kath. egyház hivei Húsvét másodnapján igen szép időben körmenetben vonultak ki egy, a határban felállított kereszt felszentelésére, melyet az egyház egy

buzgó hive, *Marosán László* állítatott fel Isten dicsőségére. A szentelési szertartást *Papp Lajos* gör. kath. lelkész végezte, mely után *Zahoránszky István* tartott megható alkalmi beszédet. Délre járt az idő, mikor a körmenet a városba visszaérkezett.

A társaskor közgyűlése nagy érdeklődés mellett folyt le a mult vasárnap Dr. *Farkas Antal* elnöklété alatt. *Fereny János* jegyzői jelentése a mult év hű képét tükrözi vissza. Részletesen beszámol az építkezésekkel, előadja a társulat életében felmerült főbb mozzanatokot. Mult évi bevétel 4366 frt. 18 kr., kiadás 3526 frt. 14 kr., a kör vagyona 43278 frt. 19 kr., teher 25 ezer frt. Rendes tagja van a körnek 216, vidékről 21, ideiglenes 98, féldíjas 30, tiszteleti tag 3. Több apróbb folyó ügy elintőzésén kívül *Jandrisics János* és *Tabajdy Lajos* elhunyt választmányi tagok helyére dr. *Fechtel János* és dr. *Vajay Imre* választattak meg.

A képviselő-választók névjegyzéke össze van állítva és május 5-től 25-ig a városház iroda helyiségében közszemlére lesz kitéve, hol naponként 8-tól 12-ig, délután 2-től 6 óráig megtekinthető. Az esetleges felszólalások május 5-től 15-ig nyújthatók be a központi választmányhoz czimezve az iktatóhivatalba. Felhívjuk tehát városunk közönségét, kísérje figyelemmel a névjegyzéket, nehogy polgárjoga, jóllehet akaratlanul is, megsorbittassék

A Pázmány-Sajtó mult évi mérlege oly szép eredménnyel végződött, hogy az előző éveket messze felülmulta, annak egyik oka azon körülmény, hogy a sajtó évről évre a kor igényeinek és a kívánalmaknak megfelelő módon mind jobban berendezkedik, s hova tovább képes a megrendeléseket jutányos árban előállítani, a másik oka az, hogy dr. *Irinyi Tamás* igazgató szigorú rendtartása és *Milián László* művezető odandó faradozásai mellett a közönség gyorsan és pontosan jut a megrendelt munkához. Összes bevétel 16,115 k. 42 fill., kiadás 14677 kor. 76 fill. pénztári maradvány 1437 kor. 66 fill. A 2358kor. 47 fill. nyeresémből 1000 korona a sajtó alapjához esatoltatott, 710 kor. 47 fill. a betülettár kopását illetőleg felvett 5% javítására fordított, a többi 6% val a részvényesek közt osztatik ki.

Jandrisics János apát-plebános siremlékére adakoztak: (folytatás) 860 kor.

<i>Kegyes József</i> , Szatmár	2
<i>Ruprecht Sándor</i> , "	2
<i>Török Zoltán</i> , "	1
<i>Csányi Lajos</i> , "	2
<i>Berey Károly</i> , "	1
<i>Korányi János</i> , "	4
<i>Békéssy Géza</i> , "	4
<i>Raab Sándor</i> , "	2
<i>Moldován László</i> , "	2
<i>Dr. Kürty Sándor</i> , "	2
" <i>Reiser János</i> , "	2
" <i>Orosz Alajos</i> , "	2
<i>Ratkovszky Pál</i> , "	4
<i>Dr. Wallon Gyula</i> , "	4
<i>Szegedy István</i> , "	2
<i>Bodnár Gáspár</i> , "	6
<i>Zellinger István</i> , F. Gyarmat	4
<i>Poszvék Nándor</i> , Szatmár	4
<i>N. N.</i> , "	6
<i>Fölkel Béla</i> , "	2

Kor. 918 "

A tornaegyesület a mult szerdán tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett *Hérmán Mihály*, alelnök dr. *Lehoczky János*, titkár *Thurner Albert*, pénztáros *Unger István*, szertáros *Nádpataki Gusztáv*, orvos dr. *Török István*.

Oltárszentelés. A zajtai rk. hitközség buzgó plébánosa, *Hámon* János bőkezűsége folytán és saját áldozatkészsége folytán védőszentjének sz. Györgynek tiszteletére, gyönyörű oltárt emelt, melynek, megáldására f. hó 24-én püspök ő méltósága megbízásából Dr. *Binder* András sz. kanonok és theologiai tanár rándult ki. A tb. beszédet *Gönczy* Antal g. k. esperes, nagypaleskei lelkes mondta. Megható volt látni a jó hitek örömet, buzgóságát s áhitatát a sz. miseáldozat bemutatása alatt.

A honvédtiszti özvegyek és árvák segélyalapjának javára a színházban rendezett hangverseny fényes erkölcsi s meglehetősen anyagi sikerrel folyt le. A honvédenekar négy szép darabot vett részt s kísérte *Kovács* Leo ny. ezredes csinos és kellemes zeneszerzeményét, melyet szerző maga játszott zongorán. *Sebeők* Sárka k. a. két számot töltött be gyönyörű mezzosópran énekével s magas művészi iskoláját egy évi tanulás után igen szép fejlettségben mutatta be. *Nagy* Ilonka k. a. és *Neurilth* Alfréd „A két év múltán” cz. vígjátékot játszották el. Megfelelő partnerei voltak egymásnak. Kedves, szalonias otthonosság, könnyed társalgás, élénk és hü alakítás s a szerep kifogástalan tudása jellemzik játékukat. A közönség érdeklődéssel s tapsal jutalmazta őket. Hangverseny után a Társaskörben sikerült mulatásig volt.

Névváltoztatás. *Weismann* Béla tanárjelölt a budapesti egyetemen, ki tanulmányait a szatmári kir. kath. főgymnásiumban végezte, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Várdai-ra* változtatta át.

A hegyközség választmánya legközelebb tartott ülésében elnökének *Wallon* Edét, al-elnöknek *Gábor* Józsefet, jegyzőnek *Hajdu* Károlyt választotta meg.

Lakásváltoztatás. *Bakcsy* Domokos orvos május elsejétől lakását a színház melletti emeletre házba teszi át *Hám* János-u. 1 sz. alá.

Szini ügyek. Bizonyára érdekelni fogja a közönséget néhány ismertető szó azon színművész társaságról, mely a jövő szezisonban színházunkban működni fog. A társulat szilopos tagjai elsősorban az igazgató pár. *Szalokay* Károly Róza a vidéken működő népszínmű énekesnők között az első helyet foglalja el. *Szalokay* páratlan jó komikus, kitűnő rendező s mint igazgató valódi atyja a társulatnak, a társadalmi életben szereteireméltóságával, a színpadon aranyos humorával ragadja el a közönséget, ünnepeket kedvence volt eddig minden városnak, ahol csak megfordult. A társulat primadonnája *Szalóczy* Irén, ki a magyar színháznak volt rokonszenves tagja, előbb meg köruton járva Londonban is diadalokat aratott. *Holeczy* Ilona drámai hősnő a legjobbak közül, ki hódító szépségével, finom művészetével s rendkívüli eleganciájával mindenütt feltűnést kelt. *Borsitzky* Ilon neve ismerős a jeles komikánék közül, diszkrét játéka, örök derült kedélye a székesfehérvári közönség különös kegyeltjévé emelék. A férfiak közül a közel-múltból ismerősünk *Déry* Béla, mint ügyes salon színész, *Kalmár* Gyula, mint hős szerelmes. *Kemény* Lajos baritonista a Magyar színház tagja volt előbb. Az apa szerepeket *Szepessy* Gusztáv szintén jó hírnévű színész játszsza. A társulat titkára pedig *Krémer* Sándor, városunk régi kedvence, kit Székesfehérvár is szeretettel ünnepelet. Músonon tart a társulat minden budapesti ujdonságot, a nevezetesebb ezek közül: *Bolond*, *Asszonyregiment*, *Kis szökevény*, *Egyiptom gyöngye*, *New-York szépe*, *Csillag fia*, *Kurucz fufang*, *Napoleon öcsém*, *Menyem*, *Családi örömök*, stb. mely darabokat a társulat nagy sikerrel gyakran ismételt. Előre látható, hogy a jövő színidény alatt igen jól fogunk szórakozni.

Szerencsétlenség vadászat közben. Csekében néhány vadász elindult e hó 6-án

vadászni; vadászat közben az ifju *Ács* Lajos megszemjázott s betért a közel fekvő kerülő házba, fegyverét, a mely felhúzza volt, a sövényre akasztá. Dolga végeztével nem került vissza a rekeszhez, hanem átnyult a fegyverért, melynek ravasza valami kiálló galyban megakadt, s abban a pillanatban eldőrdült. A szerencsétlen ifju azonnal elesett, de nem halt meg, mert a golyó a bal kart töben találta. Esméletlenül szá'litották haza. Felgyógyul, de karját bizonyosan elvesztette.

Borzasztó véget ért szombaton este *Dávid* Gyula káplár, ki a sorozóbizottsággal Nagy Károlyból a vonaton jött hazafelé. Menetközben ittas állapotban a kupéból kiesett s a vonat a szó teljes értelmében összeroncsolta. Tegnapelőtt délután temették el.

Kirándulás tanulmányutra. A földmívelési miniszter a falusi kisgazdák részére az év folyamán kirándulásokat rendeztet a földmíves iskolákhoz azok tanulmányozása végett. A tervet a gazd. egyesületek vannak hivatva előkészíteni, mely május 1-ig a miniszterhez terjesztendő fel.

Életunt leány. E czim alatt lapunk mult számában közöltük, hogy *Székely* Piroska varró leány megmérgezte magát, de az orvosi segély megmentette. Most hozzátartozói arról értesitenek bennünket, hogy az egész mérgezési hir minden alapot nélkülöz.

Szerencsétlenség. *Januta* András lueskai birónak 15 éves fia a mult héten csütörtökön több társával a toronyban volt s véletlenül oly szerencsétlen módon lépett földre, hogy az ablakon át mintegy 20 méter magasságból lezuhant a földre. Az orvosi vizsgálat súlyos agyrázkódást mutatott, a szerencsétlenül járt fiu azonban valószínűleg életben marad.

Öngyilkosság. *Iszonyu* módon vetett véget életének Nagy Bányán *Javorek* Géza veresvízi bányamunkás, aki folyó hó 18-án este 6 órakor lakásán dinamitot gyújtván meg szájában, oly szörnyű módon robbantotta szét fejét, hogy csak koponya esontjának hátsó fala maradt meg s így azonnal szörnyet halt. A szerencsétlen ember csak 27 éves volt s neje kivül 3 kiskoru gyermeket hagyott maga után, s szörnyű elhatározásának indító okát még csak sejtetni sem lehet. A hátramaradt gyermekek szerencsétlenségét még tetézi azon körülmény, hogy édesanyjuk, *Barta* Agnes, csak a mult őszön, szeptember 18-án, mérög által szintén maga oltotta ki életét.

Iszonyu halál. *Bogya* Antal aranyos-megyesi paraszt-gazda, mint tudósítónk jelent, husvét másod-napján, az az folyó hó 16-án, iszonyu halállal mult ki. *Bogya* ugyanis e napon a házát fedette, munka után felmászott háza tetejére, honnan egy szerencsétlen perczben vigyázatlansága folytán fejjel lefele zuhant alá. A szörnyű esés után orrán-száján elindult a vér s pár percznyi iszonyu kínlás után meghalt.

A legközelebbi országos vásár városunkban május 1-én és 2-án, kedden és szerdán lesz megtartva.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság. (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 7-én tartott 68-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1899. évi mérleget.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összege 483,978,169 korona 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19,724,336 korona 19 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,003,809 korona 90 fillérel 124,700,392 korona 59 fillérré emelkedett.

A víz-biztosítási ághban a díjbevétel 18,128,170 korona 40 fillér volt, miből 7,728,542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10,399,627 korona 76 fillérré rugott, mely összegből 6,482,000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden teherrel menten, a jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74,455,970 korona 86 fillér.

A szállítványbiztosítási ághban a díjbevétel kitétt 7,730,895 korona 18 fillért, ebből viszont-biztosításra fordított 3,346,780 korona, úgy hogy a tiszta díjbevétel 4,384,315 korona 18 fillérré rugott, mely összegből 2,549,074 korona, 44 fillér helyzetetett tartalékba.

Károly a társaság 1899-ben 28,174,407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661,663,927 korona és 90 fillérenyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből *háza* 128,186,550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181,082 *kéres*ben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,034,239 korona 11 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyomáingadozására alakított tartalék, mely a 2,507,733 korona 74 fillér *külföld* tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihatott 413,251 korona 38 fillérről 8,624,239 korona 11 fillérré emeltetett fel: továbbá felemítendő még a 160,000 koronára rugó *kétszáz* tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő *külföld* alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatlat esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 153,073,167 korona 61 fillérről 162,608,919 korona 18 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	29,782,502 kor. 61 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	14,246,324 " 74 "
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	1,466,107 " 99 "
4. Értékpapírok	103,401,469 " 40 "
5. Tárca váltók	814,150 " 26 "
6. A részvényesek biztosított adósságlelei	7,350,000 " "
6. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	5,548,364 " 18 "
Összesen	162,608,919 kor. 18 fill.

Ezen értékből 42 millió korona magyar értékekre esik.

Amint a jelentésből kitűnik, a társaság a *betű* lapos elleni biztosítás üzemet is felvette ügykörébe. Erről a legközelebbi szátküldendő körlevelek feznak bővebb felvilágosítást nyújtani.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Jelen idényre ajánlom egész uj mintájú porcellán és angol fajans étkező, kávé, teás, és ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül nagy raktárt tartok.** Továbbá ajánlok: Magyar, Cseh, Francia ivókészleteket. Berdorf, Alpacca és cinacélevőeszközöket, **konyha berendezési** czikkeket, egész finom olaj nyomatu genre és szent képeket, sok más használati és dísz tárgyakat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Kép-kerekezesek igen olcsó árban.

Termény árak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	80	7	20
Kétszeres	4	80	5	40
Rozs	5	—	5	60
Arpa	4	80	5	—
Zab	4	—	4	—
Tengeri	5	—	5	50
Kása	10	—	11	—
Fehér paszuly	5	—	5	—
Tarka "	5	50	5	80
Szilva	18	—	19	—
" füstölt	—	—	—	40
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	06
Szalonna	56	—	—	—

id. Botos Gyula

polgári, papi és egyenruha üzlete,

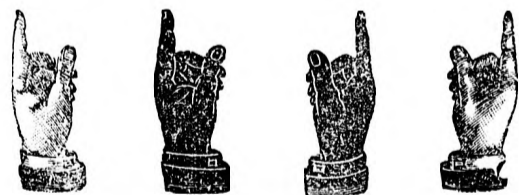
valamint mindennemű

egyenruha cikkek raktára

Szatmár,

Deák-tér, Zöldfa vendéglő alatt.

Tartalékos tiszt urak szolid kiszolgálás mellett felszerelhetnek, költségvetést díjmentesen és bérmentve küldök.

Legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a legszerencésebb esetben **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	nyer.	Korona
1 jutalom	1	600000
1 nyer. á	1	400000
1 " "	1	200000
2 " "	2	100000
1 " "	1	90000
1 " "	1	80000
1 " "	1	70000
2 " "	2	60000
1 " "	1	40000
5 " "	5	30000
1 " "	1	25000
2 " "	2	20000
3 " "	3	15000
31 " "	31	10000
67 " "	67	5000
3 " "	3	3000
432 " "	432	2000
763 " "	763	1000
1238 " "	1238	500
90 " "	90	300
31700 " "	31700	200
3900 " "	3900	170
4900 " "	4900	130
50 " "	50	100
3900 " "	3900	80
2900 " "	2900	40
50,000 nyer. és jut. összegben		13.160,000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz

egy nyolczad (1/8) frt	—,75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4) "	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2) "	3.—	"	6.—	"
egy egész (1) "	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

bankház

Budapest,

V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Az angyaldombi szőlőoltvány-telep kezelőségénél

Zomba (Tolnamegye) eladó még circa 250 ezer ritka szép, jól összefort szokványyszerű gyökeres fás és zöld ojtvány:

u. m. bakator, mustos fehér, olasz rizling, arramon, alic, bou-che, kadarka, chasl blanc, chasl roug. Rup. portalis alanyon 100—105 frt/g, 50 ezer furmint portalis 115 frt. Rup. monticola, arram. Rupest, gamey couder és Rup. mettaliae alanyon 105—115 frt/g; 15 ezer furmint Rup. monticola 120 frt ca; 50 a legfinomabb chasela, muscotaly és csemege faj ojtvány u. m. musch. alexandr., m. bordelle, m. Passatuti, m. ottonel, m. hamburg olac., m. frontignon roug., Madl royal stb. stb. száza 13—15 frt/g, ezre 120—125 frt/g.

100 ezer gyökeres zöld ojtvány egyszerű párosítással mézes fehér, mustos fehér, ol. rizling ezre 100 frt.

50 ezer zöld ojtvány egyszerű párosítással Bakator, mustos fehér, chasl roug, Jordoványi, olasz rizling, mézes fehér portalis alanyon 55 frt, monticolen 65 frt.

Fajtiszta amerikai sima és gyök. vesszők u. m.

	sima		gyök.			sima		gyök.		Százézer darabon felüli megrendelésnél némi engedmény. Fajtiszta gyökeres és sima, kiváló Rupestr. Hybridek külön külön névvel ellátva.
	I.	II.	I.	II.		I.	II.	I.	II.	
Raparia selecta (portal)	6	2	—	—	Rup. gamay condoreo	10	5	18	12	
" portal gloir de Montp.	6 1/2	3	12	8	" grou colnár	10	5	18	12	
Rup. monticola	9	5	18	12	" arramon gomsin	10	5	18	12	
" metallec	10	6	20	12	Solonis	9	5	18	12	

Szénkénnel fentartandó, vagy homok-szőlőknek 1/2 millió európai gyök vesszők u. m. Mézes kadarka 5 frt. **2 éves erős 8 frt.** Ol. Rizling, Ezer jó 8 frt. Mézes fehér, Rajnai rizling, vörös veltelin, zöld sylvani, Nagyburgandi, oportó, alic bousch. **ezre 10 frt.** Arramon-számtalan muscat. faj, mint Musch. crogn Alexandr., Lunel, frontignon roug. D. Rob, Hogg Ford Lesseps, Passatuti, Charl. fajok nagy választékban **15—30 frt/g.**

A legkiválóbb vörös-kék, fehér, csemege Charles és Muskotály és borfajokból ca 600 fajban sima vesszők.

Kimerítő árjegyzéket megkeresésekre alulírt küld. A vesszők fajtisztségéért jótállás, megrendelések az ár 1/3-ával fenti címre, vagy a tulajdonoshoz

WILLINGER MÁRTON Zomba, Tolna m. küldendők.

Az I. orsz. mezőgazdasági kiállításon a telep a legnagyobb collectioval 165 fajjal volt képviselve s az I. díjjal, nagy aranyéremmel, boral után II. díjjal ezüstéremmel lett kitüntetve.

Szállóhivatalt a m. kir. államasutak részére.

Értesítés.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű költözőkódó közönségnek, hogy

ruganyos társzekereimmel és kárpított butorszállító kocsimmal átköltözéseket mérsékelt árakért vállalom el.

Előjegyzések a tömeges jelentkezés miatt már most eszközözhettek Petti utca 1. sz. alatti rodahelyiségemben.

Tisztelettel
Reismann R.
szállító Szatmár.

A KÖZÖSSÉG ÉRTÉKELÉSÉNEK VÉNYTANÁCSADÓI ÉRTÉKELÉSE:

A KRISTÁLY

VIKÁCSFURDÓI
HEGYFORRÁS
TISZTA
SÓARBOZAT
ASVANYVIZ

KÁPHATO
FÜSZERKÉSZKESZÉSEK
VENDEGLŐKÉNT
ES MINDEN VASÚTI
ÉRTÉKELÉS KOCsIBAN

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállításon millenniumi éremmel lett kitüntetve.

A legnagyobb szőnyeg és függöny raktár.

Blusokban a legszebb újdonság.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN
megérkeztek
a legszebb tavaszi újdonságok
ugy női ruhakelmékben, * * *
* * * mint férfi, honi gyapjuszövetekben

s állandó nagy raktár van **szepeességi vásznak és damaszok árúkból**, valamint saját készítésű

női és férfi fehérneműekből.

MENYASSZONYI KELENGYÉK
a legszolidabb kivitelben jutányosan és gyorsan készíttetnek: ezeken kívül számtalan sok új divat és közhasználatu árukat a legszolidabb határozott árakban készséggel szolgáltatok
A nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel:
PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve küldök.

MICHELSTÄDTER S. E. és H.
cipőraktára
Szatmár, Deák-tér 12. szám.

Gyártmányaink különösen a teshez való simulékonyságuk, az eredeti alak megtartása és viseltetbéli tartósságuk által tűnnek ki, úgy, hogy cipőnk használatával, dacára a kényelmesebb hordásnak és elegánsabb külsejének, minden család évenként tetemesebb összeget takarít meg.

Hogy minden kételkedésnek eleje vétessek, minden cipő talpában a megszabott gyári ár be van vésve
Vidéki megrendeléseknél elegendő egy viselt cipő beküldése.
A n. é. közönség kész szolgálatára maradtunk nagybecsű látogatást kérve

Kitünő tisztelettel: **Michelstädter S. E. és H.**

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BEER SÁMUEL ASZFALT, MŰKŐ és CZEMENTÁRU GYÁROS.
SZATMÁR, REFORMÁTUS GYM. MELLETT.

Ajánlja I. a **ezementlapjait**, minden szín és nagyságban, olvával **csatornázásokat, aszfalt, granitt, Teroszó és betton burkolásokat. Templomok, iskolák, folyósók, konyhák, és járdák burkolásait.** Továbbá mindennemű ezement árú készítését a legjutányosabb árakban. **Nedves falak aszfalttali szárazzá tételéért**, valamint az általam készített összes munkákért **felelőséget** vállalok.

Költségvetések és rajzok díjtalanul küldetnek.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemü rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntelve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse 1. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik tavaszi és nyári idényre
papi-, rend- és világi

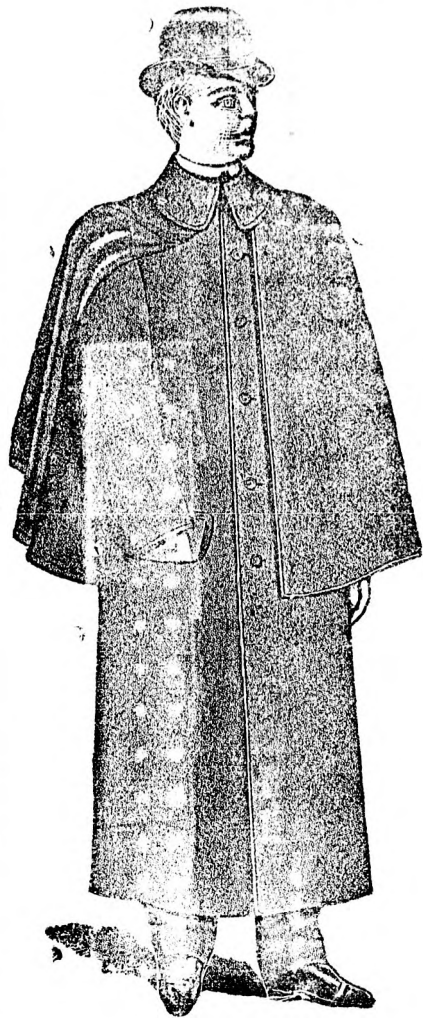
RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, béleelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

véglegesen megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfükivonatom, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szünik a hajhullás, korpaképződés és mindennemü fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemü illat- és piperecikk-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szíjfelküldési raktára:

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Kárfizetések: (beleértve a kárfelveteli költségeket):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6 247 16	99			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	7159204	70		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2562 92	44	10187300	43	2. Tökésített nyereség-tartalékok	2625 00	—		
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					3. Értékpapírok árfolyam tartaléka	2437277	70	12301482	40
1. Szervezési költség (a folyó számadással belátszen fedezetből)	—	—	—	—	4. Kötés követelések tartaléka	800 0	—		
2. Jutalékok	17 970 7	52			II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
3. Folyó üzleti kiadások	1588 54	79	46510 47	59	1. Tűzbiztosítás	1011003	63	2488 34	60
4. Adók és illetékek	126 788	28			2. Szállítványbiztosítás	1477981	—		
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevétel (levonva a térléseket):				
1. Leírások (Kötés követelésekre)	7065	50			1. Tűzbiztosítás	—			
2. Árfolyamvesztés, penzionok, es. kifizetési váltókban	408 5	80			le: viszontbiztosítás	—			
3. Járadék-tartalékok és átutalások a hivatalkók ellátási penzionjára	266114	—	313985	30	2. Szállítványbiztosítás	—			
IV. Tartalék függő károkra:					le: viszontbiztosítás	—			
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	8 30 78	79			IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1700259	—	2599257	79	1. Kölcsön- és leszámítolási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	228201	55		
V. A biztosítási alapok á a a számadási év végén:					2. Értékpapírok kamatai	4357 2	77		
1. Díjtartalek:					3. Ingatlanok tiszta hozadéka	9 432	15	767516	47
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	64820 0	91			V. Egyéb bevételek:				
b) Szállítványbizt. lev. a viszontbiztosítók részét	84815	44			1. Könyvnyiltelek:				
2. Tökésített nyereség-tartalék	26250 0	—			a) Tűzbiztosítás	1172 06	46		
3. Az értékpapírok árfolyam tartaléka	3179 52	61	13215468	96	b) Szállítványbiztosítás	4395	45		
4. Kötés követelések tartaléka	80 00	—	13215468	96	2. Más kezelési bevételek	1218101	91		
VI. Évi üzleti nyereség			32297 62	65	3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	3329	17		
Összesen:					4. Értékpapírokra való könyvszerű árfolyamnyereség	1369	65	1965175	64
					Összesen:	742374	91	32297052	65

Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1899.)

	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Haláleset szelő és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	6571525	06			1. Díjtartalek (levonva a viszontbizt. részét)	109251377	46		
2. Élelési és tere szelő biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	198 751	05	79 0153	93	2. Díjtartalek	4852 45	23		
3. Járadék-biztosítások	3 48 7	82			3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	560000	—		
II. Fizetők visszatérítendő költségei , levonva a viszontbiztosítók részét			1932497	76	4. Tökésített nyereség-tartalék	26 5000	—		
III. Osztalékok fizetése (biztosítottaknak)			4 8133	28	5. Értékpapírok árfolyamtart. és kiegészítő tartalék	713752	28		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					6. Kötés követelések tartaléka	8 00 0	—		
1. Szervezési költségek (a folyó számadással belátszen fedezetből)	—	—	—	—	7. A biztosítottak osztalékalapja	201 612	85	126552947	82
2. Szervezési költségek (törlesztve)	12 2683	65			II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét)			1229832	79
3. Folyó üzleti kiadások	13 6 6	58			III. Díjbevétel:				
4. Felhajtási jutalékok	46 588	4	3 70 28	62	1. Halál esetére szelő vagy, bizt. Kor. 18.620.109.72				
5. Orvosi költségek	172220	83	39 833	94	levonva a viszontbizt. díjat	1 028 956.64			
6. Adók és illetékek	—	—	—	—	2. Élelési biztosítások	Kor. 1.303.524.31			
V. Leírások és egyéb kiadások:					levonva a viszontbizt. díjat	25 551.05			
1. Leírások (Kötés követelésekre és ingatlanokra)	5 17	23			3. Járadék-biztosítások	12 7973	26	19402110	45
2. Értékpapírokra való könyvszerű árfolyam-vesztés	21 6 17	16			IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
3. Árfolyamvesztés penzionokban és kifizetési váltókban	15767	58	2148 02	37	1. Kölcsön- és leszámítolási kamatok, valamint a hitelint. és takarékpénzt. levő betétek kamatai				
VI. Független károk tartaléka:					2. Könyvnyekre adott kölcsönök kamatai	3 153	71		
1. Halál esetére szelő és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1031015	34			3. Jelzálogkölcsönök kamatai	6 491	57		
2. Élelési biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	2 978	31	12684 5	95	4. Értékpapírok kamatai	42 796	01		
3. Járadék-biztosítások	114 2	58			5. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	3579 52	16		
VII. Biztosítási alapok állása a számadási év végén:					6. Ingatlanok tiszta hozadéka	569503	92	552939	23
1. Díjtartalek:					V. Egyéb bevételek:				
a) Halál esetére szelő és vegyes, bizt. Kor. 105.234.101.2					1. Könyvnyiltelek	321925	74		
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9 5 5 32 0				2. Egyéb kezelési bevételek	137 6	14		
c) Járadék-biztosítások	3 35 429 45				3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	7780	53	343502	41
2. Díjtartalek					Összesen:			1530816 12	67
a) Halál esetére szelő és vegyes, bizt. Kor. 5.010.076.01	1184 262	90							
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	39 767 41								
c) Járadék-biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	17 8 17	69							
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	5 0 0	—							
4. Tökésített nyereség-tartalék	26 0 0	—							
5. Értékpapírok árfolyam tartaléka és kiegészítő tartalék	50313 5	12							
6. Kötés követelések tartaléka	8000 1	—	13410771	33					
7. A biztosítottak osztalékalapja a kamatokkal együtt	166 6 43	62	1576853	68					
VIII. Évi üzleti nyereség			15 781602	67					
Összesen:									

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		
		korona	fil	korona	fil	korona	fil			korona	fil	korona	fil	korona	fil	
1	A részv. adósságlevelei a 1890-ben nem fizetett részéről	2675 00	—	29 75 00	—	7350 00	—	1	Alapítvány	5250000	—	5250000	—	10500000	—	
2	Készpénzeslelt az int. igazgató-egyes fiókjainál	1 390 6	89	19 393	76	14323 0	45	2	Tökésített nyereség-tartalék	2625000	—	26 5000	—	5250000	—	
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelint. s takarékpénzt.	5334 81	87	157865	72	5492 47	69	3	a) Tartalék alap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	3179652	61	25 3601	38	5703 53	99	
4	Ingatlan birtok:							4	b) Kiegészítő tartalék	80000	—	25 7 33	74	257733	74	
	a) Városi ingatlanok			125 000	—	125000 0	—	5	Tartalék kérés követelések fedezésére	80000	—	8 000	—	1600 0	—	
	b) Mezőgazdasági birtokok	225800	—	—	—	225800 0	—		a) Díjtartalek folyó biztosításokra							
	c) Építési alatt álló házak:								decz. 31-én az A mérlegben	7330816	35	—	—	7330816	35	
	d) Breesben (P. Leberstrasse)			172 0 0	—	17200 0	—		b) Díjtartalek a B mérlegben	—		118810262	90	118810262	90	
	e) Triestben (Via Caricaria)			380036	21	380 36	21		c) Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—		5390129	69	5390129	69	
	f) Milanóban (Piazza Cordusio)			17374 2	14	17374 3	14		31-én az A mérlegben	259 287	79	—	—	560036	36	
5	a) Állami és más értékpapírok	98 266	91	92620 65	98	10266 433	89		7	Osztalék alap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára	—		1669043	62	1669043	62
	b) Folyó kamatok	319 15	37	618881	14	9 8035	51		8	A hivatalkók ellátási penzionjának vagyona	2081807	28	—	—	2081807	28
	c) Váltók a terezenben	814150	26	—	—	814150	26		9	A hivatalkók ellátási penzt. kiegészítő tartaléka	82983	12	—	—	82983	12
6	Jelzálog-kölcsönök			11197034	25	11197 34	25		10	Jelzáloghitel-vezetők	—		—	—	—	—
7	Kölcsönök értékpapírokra	1466107	99	—	—	146610 99	99		11	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1609806	84	196493	93	1806300	77
8	Kölcsönök saját életbiztosítási költségeinkre			1421321	74	1424 324	74		12	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	49163	27	2793	65	42956	92
9	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	79085	63	8217	76	873026	39		13	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	290976	89	—	—	290976	89
10	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	283 56	06	43022	85	3296486	91		14	Hitelek különböző címeken	2884 3	86	234133	57	522597	43
11	Maradvány az A mérleg folyó számláiból	—	—	2969 56	89	2969 56	89		15	Betétek legesség és biztosíték gyanánt	5026656	03	4293571	02	9320227	11
12	Adósság különböző címeken	1069 46	99	48704	87	1118 51	86		16	Ö Felsője jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
13	a) Letét: Ö Felsője jubileuma alkalmából tett alapítvány	50 6656	09	42935 1	02	43 0 27	11		17	Besso Márk alapítvány	238 0	—	—	—	23800	—
	b) Letét: Ö Felsője jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100 000	—		18	Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—
	c) Letét: Besso József alapítvány	12 01	—	—	—	12000	—		19	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	d) Letét: Calabi R. alapítvány	6001	—	—	—	6 000	—		20	Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	e) Letét: Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—		21	Gidoni alapítvány	12071	12	—	—	12071	12
14	Butorlat és vasszekr. a fars. összes hivatal. czégtáblák, papír- és nyomt. az összes rakl. föllegezett jutalékok és szervezési költségek								22	Girard alapítvány	9955	—	—	—	9955	—
									23	a) Nyereség-áthozat a múlt évről (A mérleg)	—		—		—	
										b) Nyereség az évi üzletből	—		—		—	
										Összesen:	34699429	06	14692 093	14	181627522	20

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Cost